

arkivXet

information från Arkiv Gävleborg

årgång 10 3/2003

Gävle socialdemokratiska kvinnoklubb – en vital 100-åring!

Första styrelsen, sittande fr v: Anna Östman, Sera Rosén, sekreterare och Anna Danielsson. Stående fr v: Signe Hallin, ordförande och Anna Danielsson, kassör.

Förbundsordförande Nalin Pekgul och stadsrådet Ulrica Messing var några av de kvinnor som deltog i Gävle socialdemokratiska kvinnoklubbns trivsamma jubileumsfirande i Gävle stadshus festsal lördagen den 25 oktober. Barbro Eriksson från Arkiv Gävleborg bidrog med en historisk tillbakablick.

När kvinnoklubben bildades, den 12 april 1903, var det som en av landets första. Klubbens ändamål skulle vara att *sammansluta kvinnor inom*

Gefle för tillvaratagande af deras allmänna och kulturella intressen, äfvensom att verka för den kooperativa rörelsens utveckling och förkovfran.

Året därpå lämnas en fanbeställning in till Johan och Emma Qvarnström i Gävle. Fanan kom att prydas med ett porträtt av den franska anarkisten Louise Michel (den röda jungfrun) och kostnaden uppgick till 139 kr. Ett vackert konstverk! Under hundra år har många kvinnor engagerats i klubbens arbete och bland de mer namnkunniga

kan nämna Maria Qvist, en av de tre första kvinnor som valdes in i Gävle stadsfullmäktige (1910), och Hildur Nygren som var ecklesiastikminister 1951.

Av de socialdemokratiska kvinnoklubbar som är verksamma i Sverige idag är det endast tre som uppnått samma aktningssäva ålder. Klubbens vackra fana och de övriga arkivhandlingarna är ett populärt forskningsmaterial.

Arkiv Gävleborg gratulerar!

Kvinnor och politik i Gävleborg

Gävle socialdemokratiska kvinnoklubb är den äldsta av länets kvinnoklubbar. Först på 1920- och framförallt 1930-talet började kvinnoklubbar bildas i större utsträckning. 1922 bildades Gävleborgs läns socialdemokratiska kvinnodistrikt av tio klubbar, de flesta i trakterna av Söderhamn.

Till ordförande i distriktet valdes Inez Wickström, en eldsjäl som kom att bli den socialdemokratiska kvinnorörelsens förgrundsfigur i länet. På hennes initiativ startade mängder av kvinnoklubbar. 1940 hade antalet vuxit till 48, med nära 2000 anslutna medlemmar.

Kvinnoorganisationernas arbete under de första decennierna rörde sig framförallt kring agitationen för större politiskt engagemang hos kvinnorna själva, utbildning och upplysning samt sociala frå-

gor. 1937 köpte man sommarvillan Vadtorp utanför Söderhamn och gjorde den till ett semesterhem för arbetarkvinnor, med Inez Wickström som föreståndare.

Idag är antalet kvinnoklubbar i länet åter nere i tio, det antal man var då distriktet bildades 1922. Arkiv Gävleborg förvarar arkiven från 56 socialdemokratiska kvinnoorganisationer. Det senaste tillskottet kommer från kvinnoklubben i Bjuråker som trotsar det negativa trenden och har full verksamhet med 80 medlemmar. Tillsammans med till exempel Moderaternas, Folkpartiets och Centerns kvinnoorganisationer utgör de ett fint material om hur kvinnorna mobiliserats politiskt i särskilda organisationer.

Lisa Engström

Tidningen Morgonbris var det främsta agitationsvapnet. Här är kvinnoklubben i Ljusne ute och säljer. Fr v: Agnes Wallström, Greta Danielsson, Tora Söderberg, Lisa Henriksson, Olga Lång och Beda Eliasson.

Gubbar och qvinnor - sport vi minns!

Med våra idrottsföreningar som tema gick det årliga evenemanget Arkivens dag av stapeln den 8 november. Omkring 160 personer hade sökt sig till arkivet för att beskåda en bit av vår idrotts-historia.

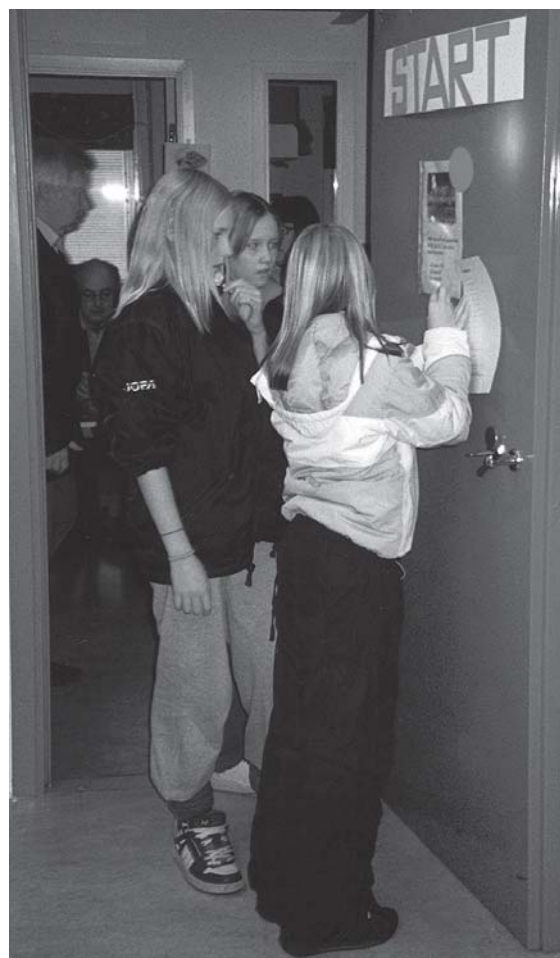
Utställning, bland annat om stadsloppet Gefle runt och damfotbollens utveckling i länet, filmvisning, kaffe och ädel tävlan stod på programmet. Många gladdes åt att tipspromenaden var tillbaka igen, med idrottsfrågor såklart. Det gav en extra dimension åt utställningen, då tävlingsdeltagarna för-tvivlat sökte svaren på frågorna bland foton och andra dokument.

Bäst var Allan Olsson, Sandviken, den ende del-tagare som svarade rätt på samtliga frågor. Och till alla som undrar över det rätta svaret på utslags-frågan: Arkiv Gävleborg förvarar 179 idrotts-föreningars arkiv.

Ett stort tack till personalen och styrelsen som ställde upp, utstyrda i sportig klädsel! Vi vill också rikta ett varmt tack till alla som skänkte vinster till vår tipspromenad.

Trängsel framför utställningen om två SM i friidrott, för herrar 1915 och för damer 1928.

Tipspromenaden lockade gammal som ung. Från vilken klubb värvades Tord Lundström till Brynäs?

Spänstig personal och styrelse. Bakre raden från vänster: Stig Agnholm, Karin Wiebe, Gun-Britt Aaltonen, Göran Severin, Barbro Eriksson, Katarina Nordin. Främre raden från vänster: Börje Edoff, Lisa Engström, Barbro Sollbe, Agnetha Nellfors. Sigvard Bodin saknas på bilden.

Nya medlemmar 2003!

Gävleborgs dövas länsförening
Synskadades riksförbund, Hudiksvall-
Nordanstig
SPF Tre lågor, Valbo
PRO Brynäs
Hälsinglands distrikt av Svenska
ungdomsringen för bygdekultur
Hamrångefjärdens idrottsklubb
Kalvsnäs och Krattens byalag

AB Arbetarbladet
Gävle lottakår
Karin Gille-Wiebe
Kalvsnäs vattenförening
Segebersta missionsförsamling
Lövåsens missionsförsamling
Hälsinglands gymnastikförbund
Bollnäs missionsförsamling
Hanebo missionsförsamling

Ett stort tack för alla gåvor och till er som kom och firade arkivets första 25 år.

***Vi önskar alla våra
läsare
GOD JUL och
GOTT NYTT ÅR***

arkivXet är en anspråkslös kanal mellan Arkiv Gävleborg och dess medlemmar - en kanal som förstås kan och ska utnyttjas i båda riktningarna...

Redaktion: *Lisa Engström, Barbro Eriksson, Agnetha Nellfors och Barbro Sollbe*

arkiv gävleborg

Styrmansgatan 4, 802 84 Gävle, tel 026 - 10 88 70, fax 026 - 10 65 61

e-post: arkivet@arkivgavleborg.se

Hemsida: www.arkivgavleborg.se